

Adalah The Legal Center for Arab Minority Rights in Israel
عدالة المركز القانوني لحقوق الأقليات العربية في إسرائيل
עדאלה המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל

12 בינואר, 2007

לכבוד
עו"ד מני מזוז
היועץ המשפטי לממשלה
רח' סלאח אלדין 29 - ירושלים
ובפקס : 02-6467001

לכבוד
שר הפנים-מר רוני בראון
רח' קפלן 2
ת.ד. 6158 - ירושלים
ובפקס : 02-5666376

שלום רב,

הנדון : דרישה לביטול התראות בכפר אלנסאסרה שבנגב.

בשם תושבי הכפר אלנסאסרה (דרום-מערב היישוב כסיפה) שבנגב, הרינו לפנות אליכם כלהלן :

רקע עובדתי :

1. ביום 29/01/07, הדביקו אנשי היחידה הארצית לפיקוח על הבניה במחוז הדרום 100 (מאה) כתבי התראה על קירות בתיהם של תושבי הכפר אלנסאסרה (להלן : "הכפר"). תושבי הכפר נתבקשו, עפ"י כתבי ההתראה, להופיע במשרדי היחידה לפיקוח על הבניה על מנת לתת הסבר על הבניה "ללא היתר".

רצ"ב עותק מאחת ההתראות .

2. תושבי הכפר (כארבע מאות נפשות) שוכנים במקום מזה עשרות שנים, עוד מפני קום המדינה. בתי הכפר, בגינם הוצאו ההתראות הנדונות, גובלים לשטח שיפוט המועצה המקומית כסיפה, ומצויים קרוב מאוד לבתי הישוב הנ"ל. תושבי כפר אלנסאסרה מקבלים שירותים מוניציפאליים ממועצת כסיפה ועל אף זאת, למרבה הפלא, ממשלות ישראל טרם מצאו לנכון להרחיב

את שטח שיפוטה של הרשות המקומית כסיפה באופן שיכלול את השטח הצמוד השייך לכפר בו עסקינן.

3. יצויין ויודגש כאן, כי הן יו"ר המועצה המקומית כסיפה הנוכחי והן קודמו בתפקיד, עמדו על כך ודרשו, לא אחת, ממשרד הפנים לספח את שטחו של כפר משפחת אלנסאסרה לשטח שיפוטה הישוב כסיפה כך, אך דרישותיהם נפלו על אוזניים אטומות.

רצ"ב מכתב, מיום 30/1/07, מטעם יו"ר מועצת כסיפה בקשר לעמדת המועצה להרחבת שטח השיפוטה כנ"ל.

חוסר הגינות וחוסר תום לב במסירת ההתראות :

4. משפחת אלנסאסרה שוכנת בכפר עוד לפני קום המדינה בשנת 1948, זקנות וזקני הכפר יעידו על כך. בני משפחה זו מעולם לא נתבקשו לעזוב ו/או להעביר את מגוריהם בכפר. היום ובחלוף עשרות שנים, מבקשת המדינה להרוס את הבתים בכפר ו/או לפנות את תושביו, זאת ללא כל הודעה ו/או התראה מוקדמת, לא במישרין ולא בעקיפין, ללא כל בדיקה מקדימה נאותה למצב הקיים בשטח וללא בדיקת חלופות תכנוניות .

5. על חובתה של הרשות המנהלית לפעול בהגינות ובתום לב עמד כב' השופט ברק ב-בג"צ 840/79 מרכז הקבלנים והבונים בישראל נ' ממשלת ישראל, פ"ד לד 726(3), כלהלן :

" המדינה באמצעות הפועלים בשמה היא נאמן של הציבור, ובידה הופקד האינטרס הציבורי והנכסים הציבוריים לשם שימוש בהם לטובת הכלל[...]. מעמד מיוחד זה הוא המטיל על המדינה את החובה לפעול בסבירות, ביושר בטוהר לב ובתום לב. אסור למדינה להפלות, לפעול מתוך שרירות או חוסר תום לב או להימצא במצב של ניגוד עניינים. קיצורו של דבר, עליה לפעול בהגינות."

שרירות ואי בדיקה עובדתית של הנתונים במסירת ההתראות :

6. עפ"י הנתונים הקיימים בשטח, מסירת ההתראות מהווה מעשה שרירותי חסר כל תשתית עובדתית ובדיקה מקדימה. היה על משרד הפנים ועל הרשויות האחרות הנוגעות בדבר, לבדוק, בנסיבות בעניין, חלופות תכנוניות להכרה בכפר ולהימנע מפגיעה בזכויות היסוד של תושביו. כך למשל, ניתן יהיה לספח את הכפר לשטח הפיתוח של הישוב כסיפה, ובכך ליתן מענה הולם לתושביו.

7. הלכה פסוקה היא שהחלטה של רשות מנהלית שהתקבלה ללא בירור העובדות הנוגעות לעניין ובגלל שדעת הרשות נחושה להשיג תוצאה מסוימת ללא תשתית עובדתית ראויה, הינה החלטה שרירותית שדינה פסלות, כך למשל נקבע ב- בג"צ 297/82 ברגר נ' שר המשפטים, פ"ד לז(3) 49,29,48 :

" ההחלטה חייבת להיות בכל מקרה תוצאה של בדיקה עניינית, הוגנת ושיפוטית..תהליך קבלת ההחלטה על ידי מי שהוקנתה לו סמכות על פי חוק מן הראוי שיהיה מורכב, בדרך כלל, ממספר שלבים חיוניים, אשר הם הביטוי המוחשי להפעלת הסמכות המשפטית תוך התייחסות לנושא מוגדר, ואלה הם : איסוף וסיכום הנתונים (לרבות חוות הדעת המקצועית הנוגדת, אם ישנן כאלה) בבדיקת המשמעויות של הנתונים (דבר הכולל במקרה של תיזות חלופות, גם את מגרעותיהן של התיזות הנוגדות) ולבסוף סיכום ההחלטה המנומקת."

אפליה על רקע לאום :

8. מסירת ההתראות הנ"ל, שכביכול, ומנסיון דומה קודם של כפרים לא מוכרים אחרים בנגב, מהווה תחילת הדרך להוצאת צווי הריסה ופינוי הכפר מתושביו, בו בזמן שהרשויות פועלות להקמת ישובים יהודיים חדשים בנגב ובזמן קיומן ועידודן של התיישבויות הבודדים שהוקמו, רובן ככולן, ללא היתר בניה, ללא תוכנית מתאר ובעידוד הרשויות, יש בה לא רק אפליה בוטה על רקע לאום ו/או דת ו/אן מוצא, אלא יש בה כדי להתעלם מצורכי תושבי הכפר החיוניים ביותר.

9. יפים לענייננו דבריה של כב' השופטת ביניש בבג"צ 4906/98 עמותת עם חופשי נגד משרד הבינוי והשיכון, פ"ד נד(2) 503,518, על הצורך בבחינת צורכי כלל

הציבור והמגזרים השונים בטרם קבלת החלטות מנהליות. אמנם פסק-הדין מתייחס להטבות בדיור, אך תקפה היא על אחת כמה וכמה לענייננו :

" מתן הטבות לדיור למגזר אחד של האוכלוסייה מבלי שנבחנו ונשקלו צרכי כלל האוכלוסייה במחוז המרכז, הוא בבחינת שימוש בלתי נאות במשאבי הציבור לטובתו של ציבור מסויים, לכאורה, נראה כי מדובר בעיננו בציבור אשר המופקדים על הדיור הציבורי היו מעוניינים בייקורו, ולפיכך העדיפו זה על פני כלל הציבור."

10. בנסיבות העניין, ההתראות נשוא מכתבנו זה, שמטרתן בסופו של התהליך, להביא לפנינו הכפר מתושביו, הנה שלא לתכלית ראויה, נעשית משיקולים זרים ובלתי עניינים וכאמור, מפלה על רקע לאום ו/או מוצא ו/או דת. כך קבעה לא אחת ההלכה הפסוקה. בבג"צ 6698/95 קעדאן נ' מינהל מקרקעי ישראל, נד(1) 258,274 צוין למשל :

" חובתה של המדינה לנהוג בשוויון משתרעת על כל פעולותיה. היא חלה איפוא, גם לעניין מהקצאת מקרקעי המדינה...הנה כי כן, עקרון השוויון קובע, כי אל-לה למדינה להפלות בין פרטים שעה שהיא מחליטה להקצות להם מקרקעי מדינה."

הזכות לדיור :

11. החלטת הרשויות לפנות את תושבי הכפר, יש בה, בנסיבות המקרה, בכדי לפגוע קשות בזכותם החוקתית לדיור, הנחשבת כחלק בלתי נפרד מזכות היסוד של האדם לכבוד. על חשיבותה של הזכות לדיור כחלק מכבוד האדם וחירותו נקבע ב-רע"א 4905/98 פר' גמזו נ' נעמה ישעיהו ואת' (טרם פורסם), תק-על 2001 (!0 1440,1446 כלהלן :

"כבודו של האדם כולל בחובו, כפי שראינו, הגנה על מינימום הקיום האנושי (ראו 94/161 אטרי נ' מ"י (לא פורסם)). אדם המתגורר בחוצות ואין לו דיור, הוא אדם שכבודו כאדם נפגע אדם הרעב לחם, הוא אדם שכבודו כאדם נפגע, אדם שאין לו גישה לטיפול רפואי אלמנטרי הוא אדם שכבודו כאדם נפגע, אדם הנאלץ לחיות בתנאים חומריים משפילים הוא אדם שכבודו כאדם נפגע."

12. הזכות לדיור מעוגנת באמנות בינלאומיות רבות עליהן חתומה ישראל . העיקרית שבהן הנה האמנה הבינלאומית לזכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות .

13. הפגמים כפי שתוארו לעיל, בהם לוקה ההחלטה למסור כתבי התראה לתושבי הכפר, יורדים לשורשה של ההחלטה והופכים אותה לבלתי סבירה באופן קיצוני ובלתי מידתית . ההחלטה האמורה אינה מצמיחה כל תועלת לציבור אלא נהפוך הוא העניין, היא מעבירה מסר של זלזול בזכויות יסוד של תושבי הכפר ושל חוסר אחריות הרשויות למעשיהן.

לאור כל האמור לעיל, הנכם מתבקשים בזאת לבטל את כל התראות הנ"ל, ולפעול לפתרון הבעיה של הכפר, להכיר בו וזאת על-ידי הצירוף או הסיפוח של שטח הכפר, תכנונית ומוניציפאלית, אל שטח השיפוט השייך למועצת הישוב כסיפה השוכן סמוך מאוד לכפר הנדון.

נוכח חומרת העניין וחשיבותו, נודה לתגובתכם בהקדם.

בכבוד רב,
נביל דכואר, עו"ד

העתק :

היחידה לפיקוח על הבניה במחוז הדרום

